

Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája

✉ 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 27/A

☎ 321-5262; Fax: 321-5405

E-mail: info@liganet.hu

624/H/2008. AB határozat a több biztosítós egészségbiztosítási rendszer bevezetése elleni népszavazás tárgyában

Az Alkotmánybíróság 624/H/2008. AB határozatával megsemmisítette a mindenki által kötelezően választandó, üzleti alapon működő több biztosítós egészségbiztosítás bevezetése elleni ügyszavazás elrendeléséről szóló 76/2008. (VI.13.) OGY határozatot, és az Országgyűlést új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészségbiztosítási pénztákról szóló 2008. évi I. tv. (Ebpt.) elfogadása a kérdés hitelesítését követően, majd annak hatályon kívül helyezése az aláírások összegyűjtése után, olyan jelentős változásnak tekintendő, amely utólag érdemben befolyásolta a kérdés népszavazásra bocsáthatóságát, ezért döntött az OGY hat. megsemmisítése mellett.

Indoklásában hivatkozott a jogi környezet megváltozására. Másrészt kifejtette, hogy a törvény megalkotásának megakadályozása csak akkor lehet népszavazás tárgya, ha a törvény megalkotására valódi törvényhozási akarat van. Ilyen kormányzati szándék viszont az Ebpt. hatályon kívül helyezése után nem fogalmazódott meg. Harmadrészt hivatkozott arra is, hogy nem állapítható meg, ebben a jogi helyzetben is támogatja-e a kezdeményezést több mint 200.000 választópolgár.

Dr. Trócsányi László alkotmánybíró és Dr. Paczolay Péter alkotmánybíró, az Alkotmánybíróság elnöke különvéleményt fűztek a határozathoz. Álláspontjuk szerint nem merült fel olyan új körülmény, amely miatt az Országgyűlésnek meg kellett volna tagadnia a kezdeményezett népszavazás elrendelését.

Hivatkoztak egyrészt arra, hogy az aláírásgyűjtő ív hitelesítési szakaszában és az OGY hat. meghozatalakor a jogi környezet azonos volt: a népszavazási kezdeményezés benyújtásakor, hitelesítésekör és a hitelesítés helybenhagyásakor az Ebpt. még nem, az OGY hat. meghozatalakor pedig már nem volt hatályban.

Másrészt rámutattak, hogy az Országgyűlés köteles elrendelni a 200.000 választópolgár által kezdeményezett népszavazást, mely kógens szabály. Csak kivételes helyzetekben megengedett az elrendelő határozat új körülményre hivatkozással történő megsemmisítése, ilyen például az Alkotmány módosulása, nemzetközi szerződés hatálybalépése vagy hatályvesztése. Az Ebpt. hatályon kívül helyezése nem lehet ilyen ok. Azért sem minősülhet annak, mert semmi nem akadályozza meg az Országgyűlést abban, hogy később az Ebpt.-vel tartalmilag megegyező, a népszavazási kérdésben foglaltakkal ellentétes szabályokat rögzítő törvényt fogadjon el. A népszavazási kezdeményezés egyébként konkrétan nem az Ebpt. ellen irányult, hanem egy olyan szabályozási rendszer ellen, amely átmenetileg az Ebpt.-ben nyilvánult meg.

Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája

✉ 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 27/A

☎ 321-5262; Fax: 321-5405

E-mail: info@liganet.hu

Kifejtették azt is, hogy a többségi határozat lényegében a népszavazás mint alkotmányos jogintézmény kiüresítését jelenti, mely nem felel meg az Alkotmánynak. Az Országgyűlés így akár önkényesen eldönthetné, kíván-e az adott ügyben népszavazást, vagy nem, a támadott törvény átmenetileg történő hatályon kívül helyezésével megakadályozhatná a népszavazás megtartását, majd rövid időközön belül újra megalkothatná a törvényt.

A választópolgárok esetlegesen megváltozott hozzáállásával kapcsolatban rámutat a különvélemény arra, hogy az OGY hat. meghozatalához az szükséges, hogy a megfelelő számú aláírást összegyűjtötték, a választópolgárok szándékának megváltozása pedig nem adhat jogi alapot arra, hogy a korábban jogerősen hitelesített népszavazás elrendelésére ne kerüljön sor. Ilyen jögon kívüli elemeket a népszavazás elrendelésekor nem lehet figyelembe venni.

Végezetül, a különvélemény szerint a kormányzat, illetve a törvényhozó aktuális politikai akarata az OGY hat. felülvizsgálatakor alkotmányjogilag nem értékelhető; nem eredményezheti kötelező népszavazás elrendelésének a megtagadását. Különösen azért nem, mert elvben nem zárható ki a kormányzat, a törvényhozó ez irányú szándékának változása sem.

2008. november 4.